

Bohoslužby v Zábřeze 30.prosince 2018

Lk 2,41-52

Milé sestry, milí bratři, škoda, že Římané mezi mnoha civilizačními vymoženosti nevynalezli už tehdy počítače a internet. Jistě by bylo zajímavé počít si názory tehdejší společnosti na rodiče, kteří si až po celodenní pouti všimnou, že s nimi není jejich dítě. Možná bychom zjistili, že už i tehdy byla všude spousta zkušených odborníků na výchovu dětí, kterým by se nikdy žádná taková věc nemohla stát, protože oni přece mají v sobě kus zodpovědnosti. Jen ten Josef s Marií se prostě mají co učit, potřebovali by trochu pokárat nebo nějak podobně dostat najevo, že jsou oproti mnoha jiným špatnými rodiči. Dnes nám prostě přijde neskutečné, že někdo při takové akci jako pouť do Jeruzaléma neřeší celý den, kde se nacházejí jeho děti. Jenže, jak je z textu patrné, nad jednáním Josefa s Marií se nikdo nepohoršuje. Alespoň Lukáš nic takového nezmiňuje ani situaci tímto směrem nekommentuje. Ježíš se prostě ztratil, protože neodešel spolu s ostatními poutníky, ale rozhodl se pro něco jiného.

Příběh se odehrál, když bylo Ježíšovi dvanáct let. To je důležitá okolnost. V tomto věku dosahuje určité plnosti, je na prahu dospělosti, samostatnosti. Zkrátka dítě jako věku už není miminko voděné za ručičku, ale samostatné dítě, které kromě rodičovské lásky potřebuje také pocit projevené důvěry. Proto rodiče nechává cesta z Jeruzaléma v klidu. Když není s nimi, věří tomu, že je někde s dalšími z jejich rodiny. Pro to jejich domnívání se používá řečtina výraz, který ukazuje k tomu, že nejde o nějaký alibismus, ale jedná se o předpoklad postavený na zkušenosti, na nějakém zaběhaném obyčeji. A odtud můžeme vyjít. Co se odehrává kolem Ježíše má své opodstatnění v určité obyčejnosti, běžnosti jednání těch, kdo ho obklopují. Stejně jako narození v chudých jeslích, také okolnost Ježíšova zatoulání při odchodu z Jeruzaléma ukazuje k jeho příchodu do běžného lidského světa, nikoliv do vyšperkovaného ideálu. Výchova Božího Syna není rozhodně není cestou posetou zázraky a dny, ve kterých se člověku všechno zlé vyhýbá. A tak hned na počátku příběhu se můžeme setkat se zkušeností ztráty Ježíše. Dítě, které je naplněním zaslíbení, se prostě také může ztratit a připravit svým rodičům pernou chvíli. Jakoby zde ale také zaznívalo upozornění, že vzdor našim lidským předpokladům a očekáváním, se i nám může najednou Ježíš ztratit. Tam, kde by nám přišlo logické ho očekávat, hledat, prostě najednou nebude.

Když Josef s Marií Ježíše nenašli mezi poutníky, vydali se do Jeruzaléma. Je to vlastně logické. Může být někde pozadu cestou a nebo právě ještě ve městě. Jenže co ten údaj o hledání a nalezení po třech dnech? Hledali skutečně tak špatně? Nebo je Jeruzalém tak velikou metropolí, že minimálně celý den člověku trvá, než projde jeho uličky? Když se jedná o Ježíše, tak stojí asi nejvíce za pozornost právě ta lhůta tří dnů. Je tam sice trochu jiná formulace než u předpovědi utrpení nebo samotné zvěsti o vzkříšení. Na druhou stranu právě ty tři dny Lukáš zmiňuje celkem záměrně. I bez nich by přeci úspěšné hledání mělo svůj smysl v nalezení Ježíše uprostřed učených zákoníků.

Tento příběh je už druhým hledáním Ježíše, o kterém se Lukáš zmiňuje. Jako první ho hledali pastýři. Ti to ale měli celkem jednoduché. Vše potřebné jim řekl přímo Bůh skrze anděla. Jenže ono to má hodně společného i s tím jakýmkoliv dalším hledáním. Jde o Boží slovo. Skrze anděla se mu asi věří nejlépe, ale Bůh své slovo zjevuje i jinými způsoby. Klade je do úst dalším poslům, které nazýváme proroky, ale zejména toto slovo vkládá do Písma. A to se stává klíčem k nalezení Ježíše.

Ted' to může působit dojmem, že dochází k míchání hrušek s jabkama. Josef s Marií přece vědí, kdo je Ježíš a tak nepotřebují Písma, aby se o tom přesvědčili. Jim se prostě ztratil a tak je pálí otázka, kde Ježíše najdou? Nikoliv kým Ježíš je. Jenže tyto otázky spolu velice úzce souvisejí. Najít Ježíše není možné bez uvědomění si toho, kým je. A v tomto příběhu to i svým rodičům připomíná. Je Syn Boží, proto je nalezen tam, kde jde o věc jeho Otce. Tak alespoň odpovídá na Mariinu starost a bezradnost nad dlouhým hledáním. Na vyznání Mariiny úzkosti reaguje údivem, že přece jim mohlo být zřejmé, kde bude k nalezení.

My také hledáme Ježíše. Hledá ho spousta lidí. A dá se hledat na mnoha místech, dá se hledat mnoha způsoby. Otázka po Ježíši je aktuální od doby tohoto příběhu až po dnešní den. A docela často k touto hledání patří určitá bezradnost. Už jen skutečnost, že ne všichni Izraelité Ježíše přijali jako Mesiáše kolikrát nahlodává i naše vnímání jeho Božství. Slavili jsme v minulých dnech Ježíšovo narození. Jsou s ním také spojeny mnohé otázky. Bylo tomu skutečně tak? Je opravdu co slavit? Narodil se jako Boží syn, nebo byl Bohem později adoptován? Je vůbec možné, aby Bůh vzal na sebe lidskou podobu, stal se tedy člověkem? Otázek se rojí mnoho a hledání odpovědí může zamávat s naší vírou. Je celkem pravděpodobné, že Lukáš, který dle tradice provázel apoštola Pavla na jeho misijních cestách, si uvědomil, kolik různých problémů hledání Ježíšovy identity může přinést. Vždyť Ježíš byl zvěstován i antickému světu, který měl o božství zcela jiné představy než Židé. A je zvěstován i dnes zcela jiné kultuře. A právě zde může dojít k tomu, že ona kultura si Ježíše tak trochu přizpůsobí. Pojme ho po svém, aby zapadal do světa, ve kterém se pohybují. Není to primárně špatný počín. Bůh přišel v Ježíši Kristu do každého lidského života. Takže pro pohany přišel také a přišel tak, aby jej mohli přijmout. Jenže on tento příchod není jen Božím výletem, dobrodružnou kratochvílí, jak by to celkem zapadlo do antického pojetí božstev. Stejně tak nejde o příchod moudrého učitele,

případně společenského revolucionáře, jak by to zapadlo zase v jiném kulturním prostředí. Vzдор Ježíšovu prostřednictvím mezi Bohem a člověkem platí, že Ježíš je zaslíbeným Mesiášem, ke kterému ukazují židovská Písma, mluví o něm proroci Izraele. Jeho příchod je součástí Božího plánu, který přesahuje všechny kultury. Právě proto je důležitá ta zmínka o třech dnech. Po třech dnech je uzavřeno hledání Ježíše, ukončena úzkost a bezradnost nad jeho hledáním. A toto nalezení souvisí právě s chrámem. V tomto příběhu v něm Ježíš rozmlouvá se Zákoníky, ovšem chrám není jen debatiště nad slovy Zákona. Chrám je místo setkání a také místo přinášení oběti za hřích. A to jsou důležité body při hledání Ježíše. Najít Ježíše znamená najít v něm obětního beránka přineseného za lidský hřích. Beránka zabitého ale opět vzkříšeného třetího dne. Toto je moment, ke kterému ukazuje Písmo. Pochopení Ježíše jako našeho Spasitele tak vyžaduje obrazně cestu do Jeruzaléma, cestu k jeho kořenům, které jsou spjaty s Božím jednáním uprostřed jeho lidu. Bez tohoto návratu se Ježíš našemu životu bude stále ztrácet, protože jakékoliv pojetí vyhovující našim požadavkům znamená z Ježíšovy postavy něco opominout, vynechat. A to potom už není Ježíš jako Bůh mezi námi, ale naše vyobrazení Ježíše.

Dvanáctiletý Ježíš v chrámě je příběh, kterým lze ilustrovat část jeho dětství, respektive hranici mezi dětstvím a dospělostí. Pro Josefa s Marií je to možná trochu nepříjemná připomínka, že dítě, o které pečují už dorůstá a má před sebou cestu, která bude jiná než u ostatních dětí. Možná je to i určitý záměr, který spíš než Ježíšovi současníci ocení dnešní doba. Kromě mnoha souvislostí s Ježíšovým dílem spásy si u tohoto chlapce v chrámě můžeme uvědomit, že zvěst o narozeném Božím Synu nezůstává jen u malého nemluvněte v Betlémě, ale nezadržitelně míří ke králi na kříži a bezradnosti učedníků nad prázdným hrobem. Je možné vidět také předznamenání, že radost Marie nad Ježíšovým narozením bude vystřídána zjištěním, že už s ní není, je někde jinde, je třeba, aby ho sama hledala a nakonec našla po útrapách po třech dnech jako vzkříšeného a oslaveného Pána.

Vánoce jsou oslavou dítěte, svátkem rodiny. Je to jistě krásný motiv, který může oslovit mnoho lidí. A dotýká se vlastně i nás. Děťátko v jesličkách v chabě osvětlené stáji či jeskyni, to je ten úžasný symbol světla naděje přicházející do naší temnoty. Jenže to je jenom začátek. Dílo spásy vrcholí, když se toto děťátko stane dospělákem, kterému nejen budeme naslouchat, ale před kterým také jednou v pokoře poklekneme, abychom mu vyznali své hříchy a přijali od něj nový život. Touto cestou se z paprsku naděje v betlémské stáji stává světlo svítící i do našeho života.

Pane Ježíši, občas prožíváme, že chybíš v našem životě. Prosíme tě za odvahu vyjít a hledat tě tam, kde jde o věci tvého Otce a nikoliv jen naše touhy.

neděle 30.prosince 2018

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 19:57 -

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }